

เรื่อง

ศาลปกครองสูงสุด, คดีที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง, ระยะเวลาการฟ้องคดี

ศาลปกครองสูงสุด

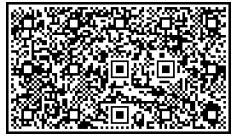
ประชาชนที่มีปัญหาพิพาทกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องดังกล่าวข้างต้น และมีความประสงค์จะใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง สามารถยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้นที่ตนมีภูมิลำเนาหรือที่มูลคดีเกิดขึ้น แต่ก็มีบางกรณีที่ต้องยื่นฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดโดยตรง กรณีเหล่านี้ได้แก่

1. คดีพิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท ตามที่ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนด หมายถึง เมื่อที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทใดต้องฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุด ประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทดังกล่าว ก็ต้องยื่นฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดโดยตรง

2. คดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของพระราชกฤษฎีกาหรือกฎที่ออกโดยคณะรัฐมนตรีหรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี หมายถึง โดยปกติแล้วเมื่อประชาชนได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจาก “กฎ” ประชาชนต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้นที่มีเขตอำนาจ แต่ถ้าเป็นกฎที่ตราขึ้นหรือออกโดยคณะรัฐมนตรีหรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ในกรณีเช่นนี้กฎหมายได้กำหนดให้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดโดยตรง

3. คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจศาลปกครองสูงสุด หมายถึง เมื่อมีกฎหมายกำหนดให้เรื่องใดต้องยื่นฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุด ประชาชนที่มีความประสงค์จะใช้สิทธิยื่นฟ้องในเรื่องดังกล่าวก็ต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดโดยตรง

การฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดจะต้องยื่นฟ้องคดีที่ศาลปกครองสูงสุด ซึ่งมีแห่งเดียวตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร

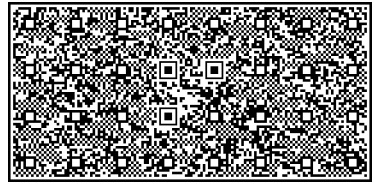
ศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองกลาง

ตั้งอยู่ที่ อาคารศาลปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
โทร. 0 2141-1111 Call center 1355

ศาลปกครองสูงสุดมีเขตอำนาจทั่วราชอาณาจักร

ศาลปกครองกลางมีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร และจังหวัดอื่นที่ไม่ได้อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองในภูมิภาคแห่งใดแห่งหนึ่ง

หน่วยงานทางปกครองที่อาจถูกฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้มีอยู่ 7 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. หน่วยราชการที่เป็นราชการส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง กรม
  2. หน่วยราชการที่เป็นราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัด อำเภอ
  3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา
  4. รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทย การประปานครหลวง หรือรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา เช่น องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ แต่ไม่รวมถึงรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นในรูปของบริษัทหรือบริษัทมหาชนจำกัด เช่น บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
  5. หน่วยงานของรัฐที่มีได้เป็นส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ หรือที่เรียกกันว่าองค์กรมหาชน เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
  6. หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ เช่น สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลยุติธรรม
  7. หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากรัฐให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง เช่น แพทยสภา สภานายความ สำนักงานช่างรังวัดเอกชน บริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
- ดังนั้น หน่วยงานทางปกครองที่อาจถูกฟ้องคดีต่อศาลปกครองจึงไม่รวมถึงรัฐสภาที่ใช้อำนาจทางนิติบัญญัติ และศาลที่ใช้อำนาจทางตุลาการ

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่อาจถูกฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ได้แก่

1. ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคลหรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครอง
2. คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่งหรือมติใดๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล
3. บุคคลที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยกตัวอย่างได้ดังต่อไปนี้
  - 3.1 ข้าราชการในกระทรวง กรม เช่น รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้อำนวยการกอง
  - 3.2 ข้าราชการในจังหวัด อำเภอ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ
  - 3.3 พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น นายกเทศมนตรี ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการเขตของกรุงเทพมหานคร
  - 3.4 พนักงานรัฐวิสาหกิจ เช่น ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ผู้อำนวยการการทำเรือแห่งประเทศไทย
  - 3.5 พนักงานขององค์กรมหาชน เช่น ผู้อำนวยการองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ้านแพ้ว
  - 3.6 เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากรัฐให้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง เช่น นายกสภานายความ
  - 3.7 เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ เช่น เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
  - 3.8 คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท
  - 3.9 คณะกรรมการที่มีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่งหรือมติใดๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล เช่น คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามกฎหมายต่างๆ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ สภามหาวิทยาลัย สภาท้องถิ่น คณะกรรมการสรรหากรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.)
  - 3.10 บุคคลที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวข้างต้น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ของเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้จัดทำบริการสาธารณะ

คดีที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง

1. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 ได้บัญญัติยกเว้น คดีพิพาทเกี่ยวกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐบางประเภทที่ไม่สามารถนำมาฟ้องต่อศาลได้ ได้แก่

- การดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร ไม่ว่าจะเป็นการลงทัณฑ์แก่ผู้กระทำความผิดต่อวินัยทหารหรือเป็นการดำเนินการทางวินัยอย่างอื่น
- การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการ (ก.ต.) ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 ซึ่งมีใช้เป็นการพิจารณาพิพากษาคดี แต่เป็นการบริหารงานบุคคลของผู้พิพากษาศาลยุติธรรม เช่น การแต่งตั้งโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การลงโทษทางวินัย เป็นต้น
- คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลชำนาญพิเศษต่างๆ ที่อยู่ในระบบศาลยุติธรรม ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นก่อนที่จะมีการจัดตั้งศาลปกครอง ได้แก่ คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแรงงาน คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลล้มละลาย

2. คดีที่มีกฎหมายตัดอำนาจศาลปกครองไว้โดยเฉพาะ เช่น พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. 2544 บัญญัติว่ามีให้นำกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง มาใช้บังคับแก่การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) และการออกระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง คำวินิจฉัย การอนุญาต และการกระทำอื่นใดของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร อันเกี่ยวกับการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามพระราชกำหนดนี้

3. คดีที่คู่กรณีหรือผู้ถูกฟ้องคดีมิใช่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นในรูปของบริษัทหรือบริษัทมหาชนจำกัด เช่น ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) บริษัททำอากาศยานสากลกรุงเทพแห่งใหม่ จำกัด เป็นต้น

4. คดีที่คู่กรณีเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำส่วนตัว มิได้เป็นการกระทำที่ใช้อำนาจทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครอง เช่น เทศบาลไม่ยอมชำระหนี้ค่าจ้างทำอาหารเลี้ยงรับรองในงานเลี้ยงของเทศบาล มหาวิทยาลัยของรัฐทำสัญญากับเอกชนให้เช่าห้องประชุมเพื่อจัดงานแต่งงาน แต่ผิดสัญญาไม่สามารถให้เอกชนใช้ห้องประชุมในวันดังกล่าวได้ พลทหารอาสาสมัครบุกรุกเข้าไปทำลายทรัพย์สินในเคหสถานของเอกชนเพราะมีเรื่องทะเลาะวิวาทกันเป็นการส่วนตัว เป็นต้น

5. คดีแพ่ง หรือคดีอาญา ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งหรือทางอาญา เช่น การฟ้องว่าเจ้าพนักงานบังคับคดียึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยไม่ชอบ ซึ่งการบังคับคดีดังกล่าวเป็นการบังคับคดีแพ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม การจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การสอบสวน และการเปรียบเทียบปรับของพนักงานสอบสวน และการสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการ ซึ่งเป็นขั้นตอนการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่จะนำไปสู่การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษทางอาญาตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นต้น

6. คดีที่ฟ้องขอให้ศาลปกครองลงโทษทางวินัยหรือลงโทษทางอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งการลงโทษทางวินัยเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจของผู้บังคับบัญชา ส่วนการลงโทษทางอาญาเป็นอำนาจของศาลยุติธรรม ไม่ได้อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง

เงื่อนไขการฟ้องคดีปกครอง

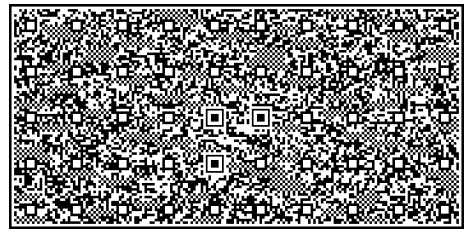
1. ผู้ประสงค์จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง

กรณีผู้เยาว์หรือคนไร้ความสามารถประสงค์จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองจะต้องให้ผู้แทนโดยชอบธรรม หรือผู้อนุบาลเป็นผู้ฟ้องคดีแทน เว้นแต่ผู้เยาว์ซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ ศาลอาจอนุญาตให้ฟ้องคดีด้วยตนเองได้หากเห็นสมควร

กรณีคนเสมือนไร้ความสามารถประสงค์จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้พิทักษ์ก่อน และต้องแนบหนังสืออนุญาตหรือหนังสือแสดงความยินยอมมาพร้อมกับคำฟ้องด้วย

2. หากมีกฎหมายกำหนดให้ดำเนินการเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ ผู้ประสงค์จะฟ้องคดีจะต้องดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายนั้นก่อน และเมื่อได้มีการสั่งการตามกฎหมาย หรือไม่ได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควรหรือภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด จึงจะนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองได้ เช่น คำสั่งลงโทษทางวินัย หากผู้ถูกลงโทษไม่พอใจกับคำสั่งดังกล่าวและประสงค์จะฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ผู้ถูกลงโทษต้องอุทธรณ์คำสั่งนั้นก่อนภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด เมื่อเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการได้วินิจฉัยอุทธรณ์หรือไม่ได้วินิจฉัยอุทธรณ์ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือภายในเวลาอันสมควร ผู้ถูกลงโทษจึงมีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองได้

กรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง แต่ผู้ประสงค์จะฟ้องคดีไม่ได้อุทธรณ์คำสั่งก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง หรืออุทธรณ์คำสั่งนั้นแล้วแต่ยังไม่ทราบผลการพิจารณาและยังอยู่ในห้วงเวลา

การพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการ แต่ผู้ประสงค์จะฟ้องคดีกลับปรับนัดตีมาฟ้องศาล ศาลปกครอง จะมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องนั้นไว้พิจารณา

3. จัดทำคำฟ้องตามที่กฎหมายกำหนด การทำคำฟ้องไม่มีแบบฟอร์มบังคับ แต่ต้องทำคำฟ้องเป็น หนังสือโดยจะเขียนด้วยลายมือหรือพิมพ์ก็ได้ แต่จะฟ้องด้วยวาจาหรือฟ้องทางโทรศัพท์ไม่ได้

4. ยื่นคำฟ้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ระยะเวลาการฟ้องคดี

การฟ้องคดีปกครองจะต้องดำเนินการภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดดังนี้

1. คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือกระทำการอื่นใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน 90 วัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี

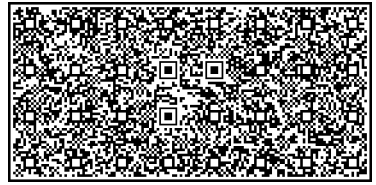

☺ **การนับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครองอ้างอิงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/3 วรรคสอง โดยจะมีได้นับรวมวันแรกแห่งระยเวลานั้นเข้าไว้ด้วย ดังนั้นการนับระยะเวลาจะนับวันถัดไปเป็นวันที่ 1**

ตัวอย่าง

นายป๋อได้รับราชการเป็นครูอยู่ที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง ถูกคำสั่งลงโทษทางวินัย จึงมายื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว โดยก่อนหน้านั้น นายป๋อซึ่งเป็นผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) แล้ว และทางก.ค.วินิจฉัยยกอุทธรณ์ โดยมีหนังสือลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2547 ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปยังบ้านของผู้ฟ้องคดี โดยมีแม่ยายของผู้ฟ้องคดีเป็นผู้รับหนังสือไว้แทน ในคดีนี้ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าไม่ได้รับทราบผลอุทธรณ์จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลล่าช้า ซึ่งศาลปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้จะไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้รับทราบผลอุทธรณ์เมื่อใด แต่จากหนังสือของผู้ฟ้องคดีลงวันที่ 11 มิถุนายน 2547 ถึงผอ.สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ว่าได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ และสิทธิการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง และมีความประสงค์ขอถ่ายสำเนาเอกสารเพื่อประกอบการดำเนินการทางศาลปกครอง นั้น ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์แล้วตั้งแต่วันที่ 11 มิถุนายน 2547 ซึ่งผู้ฟ้องคดีต้องมายื่นฟ้องคดีภายใน 90 วันนับแต่วันที่ 11 มิถุนายน 2547 ซึ่งถือเป็นวันที่รู้เหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ผู้ฟ้องคดีมายื่นฟ้องเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2548 ซึ่งเกินกำหนด 90 วันนับแต่วันที่รู้เหตุแห่งการฟ้องคดีดังกล่าว จึงเป็นการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา ศาลปกครองจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา (เทียบเคียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 539/2548)

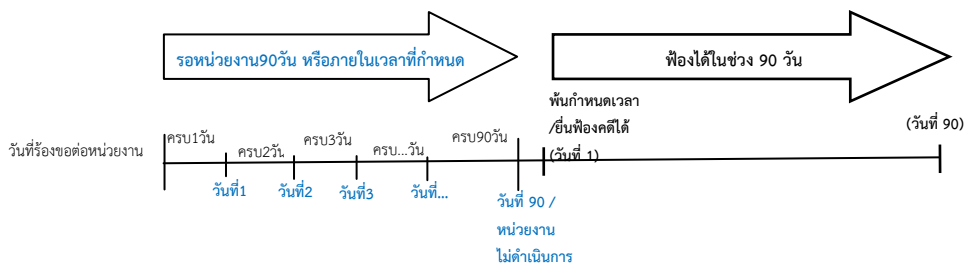
2. คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร

ผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน 90 วันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี

😊 การนับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครองอ้างอิงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/3 วรรคสอง โดยจะมีได้นับรวมวันแรกแห่งระยเวลานั้นเข้าไว้ด้วย ดังนั้นการนับระยะเวลาจะนับวันถัดไปเป็นวันที่ 1

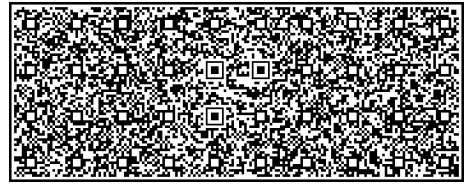
ในกรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งแต่หน่วยงานละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร กรณีเช่นนี้จะเริ่มนับระยะเวลาการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่พ้นกำหนด 90 วันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงาน

😊 การนับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครองอ้างอิงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/3 วรรคสอง โดยจะมีได้นับรวมวันแรกแห่งระยเวลานั้นเข้าไว้ด้วย ดังนั้นการนับระยะเวลาจะนับวันถัดไปเป็นวันที่ 1

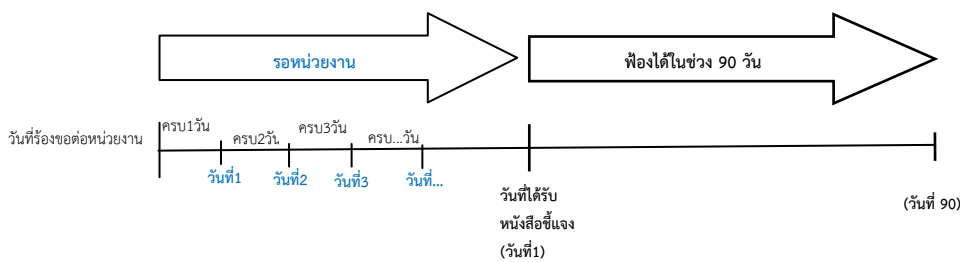
ตัวอย่าง

นางแยมยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ขอให้ศาลสั่งให้อธิบดีกรมที่ดินแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายที่เกิดจากการที่เจ้าพนักงานที่ดินระบुरายละเอียดในโฉนดที่ดินคลาดเคลื่อนจากที่ น.ส.3 ระบุน่าทิศตะวันตกจดชายทะเล แต่โฉนดที่ดินที่เจ้าพนักงานที่ดินออกให้กลับระบุน่าทิศตะวันตกจดที่ดินมีการครอบครองนางแยมซึ่งเป็นผู้ฟ้องในคดีนี้จึงมีหนังสือลงวันที่ 15 ธันวาคม 2546 ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีแก้ไขโฉนดที่ดินดังกล่าว แต่

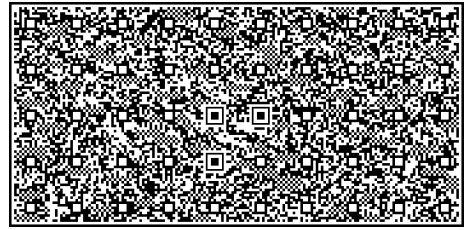
ผู้ถูกฟ้องคดีกลับนิ่งเฉยไม่มีการแจ้งผลการพิจารณาแต่อย่างใด คดีนี้ศาลปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 15 ธันวาคม 2546 ถึงผู้ถูกฟ้องคดีขอให้พิจารณาแก้ไขโฉนดที่ดิน ซึ่งถือได้ว่าเป็นวันที่ร้องขอต่อหน่วยงาน ในกรณีที่หน่วยงานไม่ได้แจ้งผลการพิจารณาภายใน 90 วัน (หรือภายในวันที่ 14 มีนาคม 2547) ผู้ฟ้องคดีจะต้องนำคดีมายื่นฟ้องต่อศาลปกครองภายใน 90 วันนับจากพ้นกำหนด 90 วันดังกล่าว หรือภายในวันที่ 12 มิถุนายน 2547 แต่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2547 จึงเป็นการฟ้องคดีที่เกินกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามกฎหมาย ศาลปกครองจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ (เทียบเคียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 450/2548)

หรือหากผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานแต่เห็นว่าเป็นคำชี้แจงที่ไม่มีเหตุผล กรณีเช่นนี้ จะเริ่มนับระยะเวลาการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือชี้แจง

ตัวอย่าง

สถาปนิกชานนท์ได้ยื่นร้องเรียนกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในฐานะสภานายกพิเศษแห่งสถาปนิกให้พิจารณาการดำเนินการของสภาสถาปนิกว่ามีการใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นผู้ถูกฟ้องในคดีนี้จึงได้มอบหมายให้กรมโยธาธิการและผังเมืองสอบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าว ต่อมากรมโยธาธิการฯ ได้แจ้งผลการสอบสวนให้สถาปนิกชานนท์ทราบ แต่สถาปนิกชานนท์ไม่พอใจผลการสอบสวนเนื่องจากเห็นว่าไม่ได้มีการพิจารณาความผิดของกรรมการสภาสถาปนิก แต่เป็นเพียงการส่งสำเนาผลการสอบสวนให้ตนทราบเท่านั้น สถาปนิกชานนท์จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาความผิดของคณะกรรมการสภาสถาปนิก ซึ่งศาลปกครองพิจารณาเห็นว่าสถาปนิกชานนท์ซึ่งเป็นผู้ฟ้องคดี ได้ร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีและได้รับแจ้งผลการสอบสวนตามหนังสือลงวันที่ 5 ตุลาคม 2555 แต่ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจผลการสอบสวนดังกล่าวจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล แม้จะไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือตอบกลับจากหน่วยงานเมื่อใด แต่เมื่อนับจากวันที่กรมโยธาธิการฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ 5 ตุลาคม 2555 และผู้ฟ้องคดีนำคดีมายื่นฟ้องต่อศาลปกครองเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2555 จึงอยู่ในช่วงเวลา 90 วันที่ได้รับหนังสือชี้แจง ซึ่งเป็นกรณีที่อยู่ในระยะเวลาการฟ้องคดี ศาลปกครองจึงมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณา (เทียบเคียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 889/2557)

3. คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ยื่นฟ้องภายใน 1 ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกิน 10 ปีนับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี และจะต้องฟ้องภายในระยะเวลาไม่เกิน 10 ปีนั้น

ตัวอย่าง

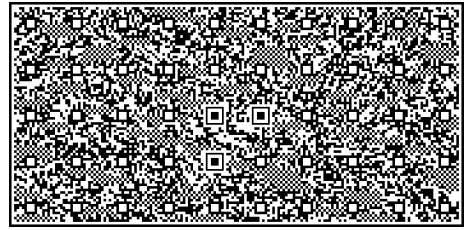
นายสงกรานต์นำคดีมายื่นฟ้องต่อศาลปกครองขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ชำระเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งจากการที่สภาอบจ.มีมติเมื่อปีพ.ศ. 2545 ถอดถอนตนออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาอบจ. ซึ่งศาลปกครองได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนมติดังกล่าว

ในเรื่องนี้ ศาลปกครองพิจารณาเห็นว่ากรณีที่นายสงกรานต์ซึ่งเป็นผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2556 เพื่อขอให้อบจ.ซึ่งเป็นผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้แก่ตน โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือเมื่อใด แต่พออนุมานได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสืออย่างรวดเร็วที่สุดในวันที่ระบุในหนังสือคือวันที่ 2 กรกฎาคม 2556 ผู้ฟ้องคดีจึงสามารถนำคดีมาฟ้องต่อศาลได้นับแต่วันที่พ้นกำหนด 90 วัน นับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งก็คือตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2556 โดยการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ยื่นฟ้องภายใน 1 ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี (ในกรณีนี้คือวันที่ 1 ตุลาคม 2556) แต่ไม่เกิน 10 ปี นับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี ซึ่งผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2557 จึงเป็นการยื่นฟ้องคดีภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ศาลปกครองจึงมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณา (เทียบเคียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 904/2557)

4. คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ให้ยื่นฟ้องภายใน 5 ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกิน 10 ปี นับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี และจะต้องฟ้องภายในระยะเวลาไม่เกิน 10 ปีนั้น

ตัวอย่าง

กรมทางหลวงมีโครงการขยายเขตทางหลวงแผ่นดินจากเดิมมีเขตทางด้านละ 8 เมตรเป็นด้านละ 15 เมตร จึงได้ทำการเวนคืนที่ดินบริเวณดังกล่าว โดยที่ดินที่เวนคืนมีส่วนหนึ่งเป็นที่ดินของนายเตชินทร์ กรมทางหลวงได้จ่ายค่าเวนคืนให้แก่นายเตชินทร์จำนวน 2 ครั้ง คือค่าทดแทนที่ดินเป็นเงิน 1,430 บาท และค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างและไม่ยึดดิน เป็นเงิน 59,719 บาท โดยนายเตชินทร์ได้ทำบันทึกข้อตกลงยินยอมระหว่างผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนกับกรมทางหลวง จำนวน 2 ฉบับ ฉบับแรกลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2555 และฉบับที่ 2 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2555 ต่อมานายเตชินทร์มายื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีจ่ายเงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างเป็นเงินจำนวน 1,000,000 บาทเพื่อปรับปรุงบ้านให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เนื่องจากเห็นว่าการขยายเขตทางหลวงดังกล่าวทำให้ห้องนอนและระเบียงของตนอยู่ติดแนวเวนคืน และบริเวณดังกล่าวเป็นทางโค้งซึ่งอาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินได้

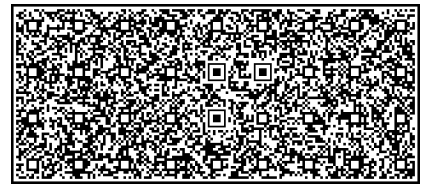
ในเรื่องนี้ ศาลปกครองเห็นว่าการเวนคืนที่ดินดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อนำที่ดินมาขยายเขตทางหลวง ซึ่งเป็นสาธารณูปโภคที่ประชาชนผู้ใช้ได้รับประโยชน์โดยตรง จึงเห็นว่าสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค อันเป็นสัญญาทางปกครอง และการฟ้องคดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายไว้โดยเฉพาะ จึงสามารถนำคดีมาฟ้องได้โดยมิต้องดำเนินการตามขั้นตอนสำหรับแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหาย โดยจะต้องยื่นฟ้องภายใน 5 ปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี ในคดีนี้ ผู้ฟ้องคดีทำบันทึกข้อตกลงยินยอมระหว่างผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2555 และวันที่ 27 ธันวาคม 2555 วันดังกล่าวจึงเป็นวันที่รู้เหตุแห่งการฟ้องคดี เมื่อผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลวันที่ 30 สิงหาคม 2556 จึงเป็นการยื่นฟ้องภายใน 5 ปีนับแต่วันที่รู้เหตุแห่งการฟ้องคดี ศาลปกครองจึงมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณา (เทียบเคียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 678/2557)

5. คดีพิพาทเกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ หรือคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาชาติของบุคคลจะยื่นฟ้องเมื่อใดก็ได้

ตัวอย่าง

นายเงิน เป็นบุตรของผู้อพยพชาวเวียดนาม เกิดที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดนครพนม นายเงินได้ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยตั้งแต่ปีพ.ศ. 2537 แต่ก็ไม่เคยได้รับแจ้งผลการพิจารณา จนปีพ.ศ. 2544 นายเงินได้ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยอีกครั้งแต่ก็ยังไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาแต่อย่างใด ทั้งที่กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตรวจสอบข้อมูลคำร้องขอมีสัญชาติไทยและตรวจสอบพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและอาชญากรรมของนายเงินเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์แล้วตั้งแต่ปีพ.ศ. 2545 แต่นายเงินก็ยังไม่เคยได้รับแจ้งผลการพิจารณา นายเงินจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้นายเงินได้สัญชาติไทย ซึ่งศาลปกครองพิจารณาเห็นว่า การฟ้องในเรื่องดังกล่าวเป็นการฟ้องคดีปกครองที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสถานะของบุคคลซึ่งไม่มีระยะเวลากำหนดไว้จะยื่นฟ้องเมื่อใดก็ได้ ศาลปกครองจึงมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณา ซึ่งคดีนี้ศาลปกครองได้พิพากษาให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการพิจารณาคำร้องขอมีสัญชาติไทยของนายเงินซึ่งเป็นผู้ฟ้องคดีและแจ้งผลการพิจารณาภายใน 60 วันนับแต่คดีถึงที่สุด (เทียบเคียงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.123/2551)

6. การฟ้องคดีปกครองที่ยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีแล้ว ถ้าศาลปกครองเห็นว่าคดีที่ยื่นฟ้องนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่น ศาลปกครองอาจรับไว้พิจารณาก็ได้

ตัวอย่าง

นายยงยุทธนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานไม้แห่งหนึ่งซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณชุมชนที่นายยงยุทธอาศัยอยู่ โดยนายยงยุทธได้เคยร้องเรียนไปยังอบต.เรื่องเสียงและฝุ่นละอองที่เกิดจากการทำงานของเครื่องจักรในโรงงาน ทางอบต.จึงได้ประสานให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาตรวจสอบวัดปริมาณฝุ่นละออง ซึ่งผลการตรวจสอบตามหนังสือที่ทางอบต.แจ้งแก่นายยงยุทธ เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2552 ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยของฝุ่นละอองไม่เกินกว่าค่ามาตรฐาน ต่อมา นายยงยุทธมายื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2556 ซึ่งเป็นการฟ้องคดีเมื่อพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด คือภายใน 90 วันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนด 90 วันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และไม่ได้รับหนังสือชี้แจงหรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล แต่อย่างไรก็ตาม เรื่องนี้ศาลปกครองเห็นว่าจากคำชี้แจงในรายงานสำรวจด้วยแบบติดตามตรวจสอบคุณภาพฝุ่นและเสียงของอบต.ซึ่งเป็นผู้ถูกฟ้องในคดีนี้ ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2556 ซึ่งได้ติดตามตรวจสอบคุณภาพฝุ่นและเสียงในชุมชนบริเวณใกล้เคียงกับบ้านของนายยงยุทธ ระบุว่าภาวะเสียงที่ได้ยินส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และบางส่วนได้รับผลกระทบจากฝุ่นในระดับมาก โดยชุมชนบริเวณรอบโรงงานรัศมี 500 เมตรมีบ้านพักอาศัยจำนวนประมาณ 27 หลังคาเรือน มีประชาชนอาศัยอยู่ประมาณ 141 คน จึงเห็นว่ามิใช่ประชาชนอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก ซึ่งความเดือดร้อนจากฝุ่นละอองและเสียงจากโรงงานอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนโดยรอบที่มีจำนวนมากไม่ใช่แต่เพียงผู้ฟ้องคดีเท่านั้น จึงเห็นว่าหากรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ศาลปกครองจึงมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณา (เทียบเคียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 783/2557)